

Dr. Craig Keener, Matthew, Hotuba ya 17, Mathayo 24-25

© 2024 Craig Keener na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Mathayo. Hiki ni kipindi cha 17, Mathayo 24-25.

Katika muktadha huu, Yesu amekuwa akisema kwamba unahitaji kukimbia unapoonā unajisi utakaoongoza kwenye uharibifu.

Wazalendo wa Kiyahudi waliwachinja makuhani hekaluni katika mwaka wa 66. Josephus, ambaye aliishi kwa njia hii, na alikuwa sehemu ya vita hasa wakati huo, anaripoti kwamba aliamini kwamba huo ulikuwa unajisi ambao hatimaye uliongoza kwenye uharibifu. Na hekalu liliharibiwa miaka mitatu na nusu baadaye.

Naam, Yesu anasema, unapoonā hivyo, unahitaji kuwa tayari kukimbia. Na hiyo ni katika Marko. Pia ni Luka ambaye anaiweka wazi zaidi.

Luka anasema, unapoonā Yerusalemu imezungukwa na majeshi, basi unahitaji kukimbia. Watu wengi, vita vilipokuwa vinakuja, watu wa mashambani wangekimbia katika jiji fulani, wakitumaini kwamba jeshi lingewapita, wakitumaini ikiwa kungekuwa na kuzingirwa, basi jeshi lingechoka na kusonga mbele mahali pengine. Lakini badala ya kusonga mbele mahali pengine, Waroma walizingira Yerusalemu mpaka watu walipokufa kwa njaa ndani ya jiji hilo.

Na Yesu alikuwa ametoa hekima ya kweli. Vema, huwezi kukaa mashambani wakati jeshi linapopitia, lakini usiingie mjini kwa sababu utakwama tu humo hadi Roma itakapomaliza kuuzingira, kama vile Alexander Mkuu alivyozingira Tiro . Haingeendelea hadi walipomaliza.

Badala yake, utakuwa salama zaidi kwenye vilima. Yesu anasema kukimbia mara moja. Walio katika Uyahudi na wakimbilie milimani.

Yerusalemu ilikuwa katika nchi ya vilima na hiyo ilikuwa mahali pazuri pa kukimbilia. Njia nyingi nyembamba za milimani na idadi yako kubwa ya jeshi haingekusaidia huko kwa sababu watu walilazimika kwenda faili moja na watu walio juu yao wanaweza kuwarushia mawe, kuwaondoa kwenye njia, na kadhalika. Daudi alikimbilia nyikani kutoka kwa Sauli.

Wamakabayo pia walizoea vita vya msituni kutoka milimani, kwa hiyo ilikuwa na maana. Yesu alisisitiza juu ya kukimbia. Alisisitiza juu ya haraka.

Mtu yeyote aliye juu ya dari ya nyumba yake asishuke kuchukua kitu chochote nje ya nyumba. Kweli, hapo zamani walikuwa na paa tambarare. Watu wangekausha mboga kwenye paa, kama Petro, na wangeweza kuomba juu ya paa katika Matendo 10.

Watu wanaweza kuzungumza na majirani zao juu ya paa au chochote. Walikuwa na paa tambarare. Kawaida ungefikia paa kwa ngazi ya nje, au ikiwa haungeweza kumudu hiyo, ulikuwa na ngazi ya kufikia paa.

Hukuwa na kitu ndani ya nyumba kinachoelekea kwenye paa. Kwa hiyo, ulipokimbia kutoka kwenye paa, ungekuja nje. Haingekupeleka moja kwa moja ndani ya nyumba.

Watu wengi sana, kama wangekimbia kwa haraka, wasingeingia ndani ya nyumba. Wangeondoka tu. Yesu anasema, usichukue hata wakati wa kuingia nyumbani ili kuchukua chochote cha thamani.

Yesu anatoa mfano mwingine wa haraka. Mtu yeyote shambani asirudi kuchukua vazi lake. Naam, asubuhi, wakati mtu anaamka, walikuwa wakichukua vazi lake ambalo walilala usiku.

Ingekuwa blanketi yao au kitanda chao cha kulala ikiwa wangekuwa maskini sana. Wangeitumia wakati wa baridi ya asubuhi walipokuwa wakienda shambani, iwe walikuwa wakitoka mjini au mjini au wakitoka tu nje ikiwa walikuwa wakiishi kwenye eneo la shamba. Wangetoka na kufikia adhuhuri ya kufanya kazi shambani, kwa vile jua lilikuwa kali, mchana, kwa kweli, watu walipaswa kuja kivulini na kutoka kwenye jua, na kupumzika.

Lakini kufikia adhuhuri, kulipokuwa na joto, kwa kawaida walikuwa wakiacha nguo zao ukingoni mwa shamba. Hawangeendelea kufanya kazi wakiwa wamevaa nguo zao za nje. Lakini Yesu anasema, kama vazi hili lilivyo muhimu, ingawa unasema unahitaji kulala usiku, ingawa unahitaji wakati wa baridi, ingawa ni jambo moja la Kumbukumbu la Torati ambalo mkopeshaji hangeweza kukamata kutoka kwa mdaiwa usiku mmoja.

Yesu alisema, iache. Maisha yako ni muhimu kuliko hata mali yako ya thamani zaidi. Mkijua hukumu iko njiani, kimbieni mara moja.

Mke wangu alikuwa katika hali ya kuwa mkimbizi mara kadhaa wakati wa vita vilivyotukia katika nchi yake huko Afrika. Na wakati alipokuwa mkimbizi kwa miezi 18, kabla ya hilo kutokea, alikuwa pamoja naye, sehemu ya familia yake, sehemu ya familia yake ilikuwa tayari imekimbia, hasa wanaume wenye nguvu katika familia. Na watu wengine wa jirani walikuwa wamekimbia kwa sababu mapigano yalikuwa yakifika eneo hilo.

Walikuwa wameonywa na askari wa ndani, kwamba mapigano yalikuwa yanakuja katika eneo hilo. Waliweza kusikia mabomu yakifyatuliwa. Waliweza kusikia milio ya risasi.

Vinginevyo, mtaa ulikuwa kimya kwa sababu majirani zao walikuwa wameondoka. Kwa hiyo, alikuwa mke wangu na dada zake, mmoja wao alikuwa ametoka tu kufanyiwa upasuaji, na mama yao mzee, lakini hawakuweza kukimbia kwa sababu hakuna hata mmoja wao angeweza kumbeba baba yake mzee. Baba yake alikuwa amepooza nusu na hawakujua la kufanya.

Na hatimaye, waliomba, Mungu, tafadhali, ikiwa unataka sisi kuondoka, tafadhali kutuma mtu ambaye anaweza kutusaidia. Baada ya kusema, amina, mlango uligongwa na ni mtu ambaye hawakutarajia amekuja. Walimuweka baba yao kwenye toroli na mtu huyu akasukuma toroli na kukimbilia msituni.

Wakati huo huo, mapigano yalikuwa yakiendelea. Waliweza kuona sehemu ya jiji ikiwaka nyuma yao. Unapaswa kukimbia kwa haraka.

Walikuwa tu na muda kidogo wa kuamua nini kuchukua pamoja nao na nini kuacha nyuma. Mke wangu alichukua pasipoti yake, lakini wakimbizi wengi, ingawa huwezi kupata katika nchi nyingine kihalali bila pasipoti, wakati wa dharura, mara nyingi watu hawawezi kukumbuka hata kuchukua pasi zao, ikiwa wana pasipoti kwa kuanzia. Kwa hiyo, watu walikuwa wakikimbia kwa haraka na baadhi ya watu wakawaacha nyuma jamaa waliozeeka.

Watu wengine waliwaacha wengine. Mke wangu alikuwa amebeba mtoto mgongoni, pamoja na vitu vingine kichwani. Wengine walikuwa wamebeba watoto.

Wengine walikuwa wamebeba wazee. Ilikuwa ni hali ngumu sana kwa wakimbizi. Lakini Yesu anasema mnapaswa kukimbia.

Mke wangu alikuwa na hangaiko la pekee kwa wanawake wengine aliowaona wajawazito au wanaonyonyesha, hasa wajawazito. Ilikuwa ngumu sana kwao kutembea. Yesu ana huruma sawa na wanawake hawa.

Anasema, ole wao wenye mimba au wanaonyonyesha. Wale ambao ni wajawazito au wanaonyonyesha wanahusika zaidi na kifo, kutokwa na damu, kuharibika kwa mimba, na kadhalika. Afya yao wenyewe ilidhoofika na ilikuwa vigumu sana kukimbia haraka.

Lakini anaweza kuwa anafikiria pia yale ambayo mara nyingi tunayo katika maandiko ya Kiyahudi ambayo ni maombolezo kwa ajili ya kupoteza watoto, kwa sababu wakati hakuna chakula cha kutosha cha kuzunguka, watoto wachanga wanahusika zaidi na kufa kwa njaa au utapiamlo. Na huko Misri, katika rekodi tulizo nazo huko, tena, nusu

ya watoto wanaonekana hawajafikia utu uzima. Na kati ya hao, idadi kubwa zaidi walikufa wakiwa wachanga.

Josephus anaripoti kile ambacho tungeweza kutarajia kutoka kwa Kumbukumbu la Torati 28 , kwamba akina mama fulani wakati wa njaa huko Yerusalemu walikuwa na njaa sana, waliwaua na kuwala watoto wao. Yesu alisema, ombeni, mstari wa 20, Marko haijumuishi hili, lakini Yesu alisema, ombeni kwamba isiwe siku ya Sabato. Naam, malango ya jiji yangefungwa siku ya Sabato.

Ingekuwa ngumu zaidi kutoka. Na pia itakuwa vigumu kupata usafiri siku ya Sabato. Wanafunzi pekee ndio wangetambua ukali wa hali hiyo.

Wafuasi wa Yesu pekee ndio wangetambua ukali huo. Kwa hivyo, omba kwamba isiwe siku ya Sabato ikiwa uko Yerusalemu. Na pia katika mstari wa 20, ombeni kwamba kukimbia kwenu kusifanyike wakati wa baridi.

Majira ya baridi yalikuwa magumu sana kwa usafiri, si baharini tu, bali hata nyakati nyingine kwenye nchi kavu. Majira ya baridi yalikuwa magumu sana kwa usafiri hivi kwamba hata majeshi yalipumzika. Na hiyo ilikuwa kweli hasa ikiwa ulikuwa katika nchi ya milima.

Wakati mwingine hata nchi ya milima ya Yudea yenye theluji. Zaidi ya hayo, katika Yudea, majira ya baridi ni msimu wa mvua. Mito mara nyingi ilifurika wakati wa mvua na ikawa ngumu kuvuka.

Pia ulikuwa na vijito vikavu au vijito vilivyojaa maji wakati wa msimu, hivyo kufanya iwe vigumu zaidi kusafiri. Josephus anatuambia kwamba kwa kweli, hii haikuwa wakati wa baridi. Ilikuwa wakati wa majira ya kuchipua, lakini mto Yordani ulikuwa bado umejaa maji.

Watu hawa hawakuwa wakimbizi katika Yerusalemu, lakini walikuwa wakimbizi waliokimbia mahali pengine. Wayahudi waliokuwa wakijaribu kuwakimbia Warumi, walifika kwenye mto Yordani. Walikuwa wanakwenda kuvuka, lakini maji yalikuwa mengi sana hawakuthubutu kuyavuka wakati huo wa usiku kwa sababu waliogopa kwamba watoto wadogo waliokuwa nao wangezama.

Waliamua kuvuka badala yake asubuhi. Kwa bahati mbaya, kulipopambazuka, jeshi la Warumi likawakamata na kuwachinja. Haraka ilikuwa muhimu sana.

Yesu anaonyesha huruma, akiwaonya watu, kama vile Musa alivyowaonya watumishi wa Farao kuhusu mvua ya mawe iliyokuwa inakuja. Na wale waliomsikiliza walizingatia na wale ambao hawakupata matokeo. Haraka kweli ilikuwa muhimu.

Haraka inaweza kuwa hyperbolic, lakini ilibidi kukimbia haraka. Baada ya majira ya kuchipua ya 68, ilikuwa karibu haiwezekani kukimbilia Warumi. Hapo awali, wakati mwanamapinduzi wa Kiyahudi alipouteka mji, mara walipoudhibiti, mara walipopata udhibiti wa kuta za jiji, haungeweza kutoka.

Wakimbizi kutoka mashambani wangeingia wakidhani ni salama, lakini hukuweza kutoka baadae kwa sababu wanamapinduzi walisema, hapana, tuko pamoja katika hili. Uko pamoja nasi au unapingana nasi. Kwa hivyo, hakuna mtu anayeacha jiji.

Mara kwa mara, watu walifanikiwa kuwatoroka walinzi hawa kwenye malango. Katika kisa kimoja, tunasimuliwa hadithi ya Yochanan ben Zekai, ambaye nilimtaja hapo awali. Yeye na wanafunzi wake waliamua kukimbia.

Alitenda kama amekufa. Wakampandisha kwenye machela. Walimbeba na walinzi wakasema, huwezi kuondoka hapa.

Wakasema, hapana, hii ni maiti. Hatuwezi kuacha maiti ndani ya mji mtakatifu. Inatia unajisi mji.

Walinzi, unajua, kulikuwa na miili mingi katika jiji, lakini walimruhusu atoke. Na mara tu walipofika mbali vya kutosha na ukuta wa jiji, Yokanan aliruka kutoka kwa kitanda chake na yeye na wanafunzi wake wakakimbia na kujisalimisha kwa Warumi. Lakini kujisalimisha kwa Warumi hatimaye ikawa haiwezekani.

Wengi wa wanajeshi waliajiriwa ndani. Takriban wasaidizi wote waliajiriwa ndani. Na majeshi mengi ya Kirumi yaliyokuwa hapa, ulikuwa na wasaidizi wengi wa Washami ambao walikuwa wakifanya kazi kwa ajili yao.

Josephus asingependa kuwatukana Warumi zaidi ya lazima, hasa kutokana na walinzi wake wa Kirumi, hasa kwa kuzingatia Warumi walishinda vita na kadhalika. Lakini Josephus anazungumza juu ya waandikishaji hawa wa Siria na anasema kwamba uvumi ulizunguka kati ya wasaidizi wa Siria ukisema kwamba baadhi ya watu wa Yerusalemu waliokuwa wakikimbia Yerusalemu walimeza vito ili waweze kujitengenezea maisha baada ya kutoka nje. Walimeza vito hivyo kisha baadae wangevitoa baada ya kwenda haja kubwa maana walijua wangetafutwa mara ya kwanza.

Kwa hivyo, waajiri wasaidizi walisema, watu hawa wanaweza kuwa wamemeza vito. Tangu wakati huo na kuendelea, yeyote aliyetoroka Yerusalemu alinaswa na wasaidizi hao na kupasuliwa ili kuona kama walikuwa na vito vyovyote ndani. Haikuwezekana tena kutoroka Yerusalemu ukiwa hai.

Hata hivyo, Wakristo wa Yerusalemu walikuwa tayari wamekimbia. Wafuasi wa Yesu walikuwa na onyo lake. Pia, kumbukumbu za kanisa la kwanza zinatuaambia kwamba

baadhi ya manabii ndani ya Yerusalemu, baadhi ya manabii wa Kikristo, waliwaonya kukimbia.

Na hivyo, wakakimbia, katika kesi hii juu ya Bonde la Yordani, si lazima katika nchi ya vilima. Wakakimbia na kufika salama mpaka nchi nyingine ya milima, mpaka Pela katika Dekapoli. Hatimaye, Yerusalemu ilitekwa kabisa.

Hekalu lenyewe lilichomwa moto. Na kwenye eneo la hekalu, baada ya watu kuchinjwa na kuteketezwa wakiwa hai, mahali pa hekalu, Waroma walisimamisha bendera zao. Viwango hivyo vilikuwa na alama ya maliki wa Kirumi.

Walikuwa na sura ya mfalme. Walizingatiwa kuwa, katika Vitabu vya Kukunjwa vya Bahari ya Chumvi, walizingatiwa kuwa sanamu. Kwa kweli, mapema, tendo la kwanza la Pilato akiwa gavana, Yosefo atuambia, lilikuwa kuleta bendera hizo Yerusalemu usiku kucha.

Lakini asubuhi, watu wa Yerusalemu walipoamka na kuona bendera hizi, walisema, zichukue sanamu hizi kutoka kwa mji wetu mtakatifu. Na Pilato akatishia kuwaua. Wakasema, tupasue koo.

Afadhali tufe kuliko kuacha masanamu haya yanajisi mji wetu mtakatifu. Lakini sasa viwango hivi viliwekwa mahali pa hekalu na dhabihu ilitolewa kwa Kaisari kama mungu mahali pa hekalu. Yesu alikuwa ameonya kuhusu unajisi unaokuja unaohusishwa na ukiwa.

Na watu wake hawakusikia. Yerusalemu, angalau, haikusikiliza. Hata hivyo, katika dhiki isiyovumilika, Mungu ana huruma peke yake.

Naye alikuwa amewaonya kuhusu hilo. Anatumia lugha kutoka kwa Danieli kuhusu dhiki kuu. Lakini anasema kwamba siku zingefupishwa kwa ajili yake mwenyewe.

Vema, watu wengine, kwa sababu Yesu, anazungumza juu ya hukumu inayokuja, hukumu juu ya hekalu. Pia atazungumza juu ya ujio wake. Kumbuka, wanafunzi waliuliza maswali mawili.

Na watu wengine wangedhani wakati uharibifu wa hekalu ulipotokea, kwamba angekuja mara moja. Na watu wengine wangeibuka wakidai kuwa wao ni Yesu. Lakini Yesu atakapokuja kweli, hata mbingu zitaitangaza, mstari wa 23 hadi 28.

Anaongelea popote ulipo mwili, hapo ndipo tai watakusanyika. Neno hilo linaweza pia kumaanisha tai, lakini kwa Kigiriki ambalo lilijumuisha tai. Ilikuwa ni neno pana zaidi.

Kama katika marejeo mengi ya Agano la Kale, Ezeieli 39 na kadhalika. Na pia unayo katika fasihi ya Kiyunani, popote palipo na viwanja vya vita vilivyotapakaa mizoga, mbwa huja kusherehekea na ndege wa angani huja kula miili hii, wakati mwingine wakidondosha vipande vya nyama mahali pengine. Maelezo ya kutisha sana ya vita.

Na unayo pia katika Agano la Kale. Na bila shaka, Daudi anamwambia Goliathi, Nitawapa ndege wa angani mwili wako, na kadhalika. Kurudi kwa Yesu katika Mathayo 24, mstari wa 29 hadi 31.

Athari za ufunuo wa Yesu zitakuwa za ulimwengu. Mtakapoona ishara ya Mwana wa Adamu akija juu ya mawingu pamoja na nguvu na utukufu mwingi. Anazungumza juu ya jua na mwezi na kadhalika.

Huyu si mtu anayekuja tu mashambani akisema, Mimi ni Yesu, rudi. Hili ni jambo ambalo kila mtu ataona. Kwa hivyo, huna haja ya kukisia kama huyu ni Yesu kweli au la.

Kama yeye si kuja cosmically, si Yesu. Mataifa yanajibu kwa hofu katika mstari wa 30, tena, kwa kutumia lugha fulani ya Agano la Kale. Na anakuja na mawingu.

Na kisha katika mstari wa 31, wafuasi wa Yesu watakombolewa. Atawakusanya wateule wake kutoka kila mwisho wa mbingu. Na watu wengi wakati huo waliona ulimwengu kama diski.

Watu fulani waliiona kuwa duara, lakini ikiwa ilikuwa diski, ilikuwa na kuba ya mbinguni juu yake. Kwa hivyo kutoka mwisho mmoja wa mbingu hadi mwingine, katika Marko, iko wazi zaidi kutoka mwisho mmoja wa mbingu na dunia hadi mwingine. Lakini Yesu hatazungumza tu juu ya mwisho.

Pia anatoa baadhi ya mambo ambayo sio mwisho. Kando na matukio yatakayotimizwa katika 70 na kando na mwisho, Yesu anatoa baadhi ya ishara zisizo za mwisho. Kulikuwa na walimu wengi wa unabii katika siku zake ambao walisema, vema unapona jambo hili na jambo lile, unajua, hizi zote ni ishara za mwisho.

Na waliorodhesha ishara nyingi ambazo Yesu aliorodhesha. Pia waliorodhesha wengine wachache kama watoto wachanga wanaobadilikabadilika na vitu kama hivyo. aina ya kitu ambacho katika nchi yangu unaweza kuona katika tabloids katika maduka makubwa.

Lakini hata hivyo, kulikuwa na manabii wa uongo katika mistari ya 24 ya 4 na 5. Yesu anasema mtawaona manabii wa uongo. Utaona katika mstari wa 6 na 7 uvumi wa vita. Mstari wa 7, utaona njaa na matetemeko ya ardhi.

Lakini anasema katika mstari wa 6 na 8, mambo kama hayo lazima yatokee, lakini mwisho bado unakuja. Hayo yote ni mwanzo wa utungu wa kuzaa. Vinginevyo, unajua, angeonekana kama baadhi ya walimu hawa wengine.

Naam, utaona mambo haya yakitokea. Hiyo ndiyo dalili ya mwisho. Mambo hayo yalikuwa tayari yanatukia katika karne ya kwanza.

Mambo hayo yote yalitukia katika karne ya kwanza. Na zimekuwa zikitokea tangu wakati huo pia. Kwa hiyo kuona tu mambo hayo haimaanishi kwamba mwisho umekaribia.

Unaweza kusema, vizuri, tuliona kubwa zaidi. Unajua, kulikuwa na tetemeko hili kubwa la ardhi huko Ureno, ninaamini, miaka ya 1400. Wakati fulani, ilikuwa kubwa tu.

Ilikuwa kubwa zaidi. Ulikuwa, kwa upande wa tauni au tauni, kile kilichoitwa Kifo Cheusi kiliua takriban theluthi moja ya Uropa, inakadiriwa, au kama theluthi moja ya Uropa katika miaka ya 1300, na 1400 huko Uropa. Tumeona mengi ya mambo hayo.

Na kwa nyakati hizo, watu wangeweza kufikiria, vizuri, hii ni vita. Hakika huu ni uvumi wa vita. Haya ni, unajua, mengi, mambo mengi ya kutisha ambayo yametokea katika historia.

Lakini Yesu anasema, kwa sababu tu unaona mambo hayo haimaanishi kwamba mwisho bado. Haya ndiyo mambo ambayo walimu wa unabii wa siku hizo walikuwa wakisema. Yesu anatoa ishara tofauti kwa ajili ya mwisho.

Anaorodhesha sharti moja la mwisho. Kati ya mambo fulani anayosema, mwisho bado unakuja. Lakini basi asema, injili hii ya ufalme, habari njema ya ufalme, habari njema ya utawala wa Mungu itahubiriwa katika ulimwengu wote kuwa ushuhuda kwa watu wote.

Kisha mwisho utakuja. Je, unataka Yesu arudi upesi? Kweli, kuna jukumu moja ambalo ametupa kutekeleza katika hili. 2 Petro 3 inasema, tukitazamia na kuharakisha kuja kwa siku ya Mungu.

Naam, tunawezaje kuharakisha? Mukdadha unasema katika 2 Petro 3 kwamba Mungu hataki yeyote apotee. Anataka kila mtu awe na uzima wa milele. Tunaweza kuwajulisha watu habari njema wakati habari njema imehubiriwa kati ya mataifa yote.

Tena, katika Warumi 11, inazungumza juu ya kugeuka kwa watu wa Kiyahudi. Kabla ya hapo, inazungumza juu ya utimilifu wa Mataifa wanaoingia. Ufunuo unazungumza

juu ya wawakilishi kutoka kwa kila watu na kabila na taifa na lugha mbele ya kiti cha enzi cha Mungu.

Kuna jambo moja tunaweza kufanya. Tunaweza kushiriki katika yale ambayo Mungu ametuitia kufanya. Ufalme uko tayari na bado haujafika.

Tunaweza kufanya kazi kwa ajili ya utimilifu wa ufalme wa Mungu kadiri tuwezavyo. Wakati habari njema ya ufalme wake itakapotolewa kati ya watu wote, ndipo ule mwisho utakapokuja. Paulo anatumia mafundisho ya Yesu ya wakati wa mwisho katika Mathayo 24.

Nilianza kozi kwa kuzungumza juu ya kutegemewa kwa injili. Nilitaja jinsi Paulo alivyohifadhi maneno mengi ya Yesu. Vema, katika 1 Wathesalonike 4, Paulo anasema, haya tunawaambia kwa neno la Bwana.

Pengine harejelei tu unabii wa nasibu. Ninamaanisha, hata kama ulikuwa tu na wastani wa makanisa mia moja ya nyumbani hadi wakati ambao Paulo alikuwa anaandika. Katika makanisa hayo mia moja ya nyumbani, ukifuata yale ambayo Paulo alikuwa akisema katika 1 Wakorintho 14, ulikuwa na labda watu wawili au watatu wanaotoa unabii kwa kila huduma.

Ingawa Paulo anazungumzia, nyote m naweza kufanya hivyo. Hata kama una hilo tu, na linafanyika kila juma, na waumini 5,000 katika Yerusalemu pekee katika Matendo 4:4. Vema, wanaume 5,000, Yerusalemu wanaoamini katika Matendo 4:4 pekee. Kisha unafikiri, walikutana nyumba kwa nyumba, na pia hekaluni.

Unafikiria ni nyumba ngapi ambazo zingechukua. Labda tayari una angalau makutaniko mia moja ya nyumba huko Yerusalemu wakati huo. Lakini kufikia wakati Paulo anaandika, tunazungumza juu ya maelfu, makumi ya maelfu.

Kufikia mwisho wa karne ya kwanza, hata kama kuna wastani wa makanisa mia moja tu ya nyumbani, tunazungumza kuhusu labda unabii milioni ambao ulikuwa umetolewa. Kwa nini unabii huu ungeingiliana sana na yale ambayo Yesu alisema? Kwa nini Paulo angetegemea sana unabii mmoja ambao unaingiliana sana na kile ambacho Yesu alisema? Nadhani anaposema, kwa neno la Bwana pale, pengine haongelei unabii fulani ambao mtu fulani alitoa, mtu yeyote tu alitoa. Pengine anazungumza kuhusu unabii wa Yesu mwenyewe, kwa neno la Bwana mwenyewe, kwa yale ambayo Yesu alikuwa amesema, kwa yale Yesu alifundisha.

Katika 2 Wathesalonike, anasema, haya ndiyo mapokeo tuliyowapeni. Haya ndiyo mambo ambayo Paulo alifundisha huko Thesalonike. Na kwa njia, katika suala la baadhi ya wasomi kuhoji uhalisi wa 2 Wathesalonike, ingawa wengi wa watoa maoni hawana.

Lakini wasomi fulani wametilia shaka uasilia wa 2 Wathesalonike. Hakuna mtu aliye na akili timamu atakayetunga msemu kuhusu mtu huyu wa kuasi akijiweka mwenyewe hekaluni baada ya 70 wakati hekalu litakapoharibiwa. Na watu, kama wangetengeneza herufi bandia kwa jina la mtu fulani, kwa kawaida walifanya hivyo muda mrefu baada ya mtu huyo.

Barua za pseudepigraphic kawaida zilikuwa za muda mrefu baadaye. Vema, 1 na 2 Wathesalonike zote zinazungumza juu ya mambo mengi sawa ambayo Yesu anazungumza juu yake. Na ukipitia fasihi ya Kiyahudi na ukiangalia mambo haya, mahali pengine katika fasihi ya Kiyahudi, una ishara nyingi za nyakati za mwisho na kadhalika.

Mara kwa mara, zinaingiliana na hizi, lakini huna chochote karibu na mgawanyiko huu wa vitu hivi vyote pamoja katika sehemu moja. Kimsingi, katika aya mbili katika 1 Wathesalonike na aya moja katika 2 Wathesalonike, hii inaingiliana kwa bahati mbaya, hata kwa kutumia mkusanyiko wa mafundisho mengine ya Kiyahudi kuhusu wakati wa mwisho. Tulicho nacho hapa kinapendekeza, nadhani, ulinganifu wa wazi kati ya Mathayo 24 na mafundisho mengine ya Yesu mahali pengine na yale tuliyo nayo katika 1 na 2 Wathesalonike, ambayo inaweza kuwa sehemu za mwanzo za Agano Jipya.

Wengine wanaweza kusema 1 Wathesalonike ni ya pili mapema zaidi. Mimi huwa nadhani ni mapema, lakini chochote. Sehemu za mapema sana za Agano Jipya, zilizoandikwa pengine ndani ya miongo miwili ya ufufuo.

Sasa una onyo kuhusu manabii wa uongo, Mathayo 24:24. Pia unayo 2 Wathesalonike 2 pamoja na nabii wa uongo. Wakati wa mwisho uasi na uasi, Mathayo 24, 2 Wathesalonike 2. Mwanzo wa utungu wa uzazi sasa katika Mathayo 24, utungu wa uzazi sasa katika Warumi 8:22, na pia utungu wa mwisho katika 1 Wathesalonike 5. Una unajisi wa hekalu katika Mathayo 24.

Pia una mtu wa kuasi aliyeabudiwa kwenye eneo la hekalu, akijidai kuwa Mungu, 2 Wathesalonike 2. Matendo sura ya 1, Yesu anasema, hamjui nyakati wala majira ya kurudishwa kwa Israeli. 1 Wathesalonike 5:1, hamjui nyakati wala majira ya kurudi kwake Kristo. Pia tunayo pamoja na baadhi ya mafundisho mengine ya Yesu.

Kuja kwa Yesu, parousia yake katika Mathayo 24. Parousia inaweza kumaanisha kuwepo au kuja. Mara nyingi ilitumika kwa ujio wa kifalme, ambao ungemfaa Yesu, kwa ujio wa mfalme au mtukufu mkuu.

Vema, Paulo anatumia hilo na kuliunganisha na neno lingine, apontasis, ambalo mara nyingi liliunganishwa na mkutano kama huo. Mfalme au mtu mashuhuri alipokuwa akija katika jiji fulani, balozi wa jiji hilo walikuwa wakitoka kwenda kumlaki mtu huyo. Hiyo itakuwa apontasis, mkutano, na kusindikiza mtu anapoingia mjini.

Yesu anakuja mawinguni, Mathayo 24:30. Anakuja katika mawingu katika 1 Wathesalonike 4:17. Anawakusanya wateule wake, 24:31, kwa malaika wake. Naam, katika 2 Wathesalonike 2, anawakusanya waamini. Na katika 1 Wathesalonike 4:16, kwa sauti ya malaika mkuu, anawakusanya wateule wake kwa sauti ya tarumbeta katika Mathayo 24:31. Naam, anakusanya kwa tarumbeta katika 1 Wathesalonike 4:16. Kwa hakika, katika 1 Wakorintho 15:52, anaiita tarumbeta ya mwisho, bila kufikiria tarumbeta za ufunuo, ambazo zilikuwa hazijaandikwa bado, bali tarumbeta ya mwisho ya kusanyiko.

Mathayo 24:43, na hii ni motifu ambayo sipati popote katika maandiko ya kale ya Kiyahudi ya kuja kwa Mungu. Anakuja kama mwivi usiku, 1 Wathesalonike 5:2. Anakuja kama mwizi usiku. Na una hilo lililodokezwa katika Ufunuo 3:3, Ufunuo 16, 2 Petro 3, na kadhalika, Yesu akija kama mwizi.

Naam, Paulo alimaanisha waziwazi kurejelea mafundisho ya Yesu. Na hapa, tunayo haya kama yaliyothibitishwa kama baadhi ya maneno ya awali ya Yesu, kwa maana fulani, yaliyothibitishwa katika Agano Jipya. Kulikuwa na matukio mengi tofauti ya nyakati za mwisho katika Dini ya Kiyahudi ya awali, lakini Paulo anaangazia kwa usahihi motifu ambazo Yesu alifundisha.

Paulo anatoa haya kwa neno la Bwana mwenyewe, na katika 2 Wathesalonike kwa mafundisho ambayo Paulo aliwapitishia, lugha iliyotumiwa kupitisha kile ambacho mtu alipokea kutoka kwa mwalimu wa awali. Kwa hivyo, ni barua gani za mwanzo kabisa katika Agano Jipya zinazothibitisha kwamba Yesu alizungumza kuhusu mambo ya nyakati za mwisho jinsi tulivyoandika katika Injili? Lakini pia wanatupendekeza jambo lingine.

Yesu alizungumza kuhusu ujio wake wa pili katika Mathayo 24:29, mara baada ya dhiki ya siku hizo. Sasa, Paulo anatumia maneno haya ya Yesu kuzungumzia waumini kunyakuliwa au kunyakuliwa ili kumlaki Bwana hewani. Unyakuo umechukuliwa kutoka kwa neno la Kilatini linalomaanisha catch up.

Kuhusu Wakristo kunyakuliwa ili kumlaki Bwana hewani. Muda wake wa kukutana, iwapo utatumiwa kwa njia ya kawaida, itamaanisha kwamba tukutane naye akishuka kutoka kwa msindikizaji kuelekea duniani. Kwa hiyo, Paulo anasema kwamba Yesu anashuka kutoka mbinguni kwa sauti kuu.

Kelele wakati ziliunganishwa na tarumbeta zamani kwa kawaida zilikuwa ni vilio vya vita. Paulo anaonekana kutojua kabisa kwamba kuna mtu yeyote angeweza kuweka jambo hili kwa wakati tofauti na ujio wa pili ambao Yesu alieleza kuwa ulikuwa baada ya unajisi, baada ya kile tunachokiita Mpinga Kristo. Paulo anaonekana kuweka hili katika ujio wa pili.

Sasa, najua kuwa watazamaji wangu katika hatua hii wana maoni tofauti. Kwa hiyo, nakuomba univumilie. Kuna maoni tofauti.

Sitajaribu kuingia katika hilo sana. Lakini ngoja niseme hivi. Kumekuwa na idadi ya maoni yanayoshikiliwa na watu katika historia, na Mungu ametumia watu ambao wameshikilia maoni kadhaa katika historia.

Katika Ufunuo 20, inazungumza kuhusu kipindi cha miaka elfu moja, na hiyo imefasiriwa kwa njia mbalimbali. Wengi wa mababa wa kanisa wa kwanza waliamini kwamba kulikuwa na kipindi cha miaka elfu ijayo. Yaonekana, Justin Martyr, Papias, na Irenaeus wote waliamini hilo.

Kile ambacho kilikuja kutawala katika karne za baadaye, hasa baada ya Konstantino, Wakristo wa kwanza kabisa waliamini kwamba walikuwa ama katika Dhiki Kuu au walikuwa karibu kuipitia, na ndipo wakaamini kwamba kulikuwa na kipindi cha miaka elfu moja. Baada ya Konstantino, kanisa lilianza kusema, tumepitia Dhiki. Sasa tuko katika Utawala wa Miaka Eflu.

Tunatawala pamoja na Kristo. Huo ukawa mtazamo mkuu. Bila shaka ilikuwa inatawala wakati wa Eusebius.

Anasema kwamba kulikuwa na baadhi ya hawa waamini kabla ya milenia, lakini tofauti na wazushi wengine, waliweza kuzungumziwa kutoka katika uzushi wao. Sio njia nzuri sana ya kuzungumza juu yao. Lakini mtazamo wa milenia ukawa unatawala.

Ingawa namna ya milenia katika hatua hii ilianza Milenia si kwa kuja kwa Yesu mara ya kwanza, bali ilianza karibu na wakati wa Konstantino. Kwa hivyo, ilikuwa kweli aina ya mtazamo wa baada ya milenia. Walifikiri Yesu angerudi baada ya wao kuusimamisha ufalme duniani.

Lakini miaka elfu moja baada ya hii Milenia inayodaiwa kuanza, watu walikuwa wakisema, sawa, iko wapi hukumu ya mwisho? Inapaswa kuwa imekuja sasa. Na kwa hivyo ulikuwa na maoni tofauti kupitia historia ya kanisa baada ya hapo. Mtazamo wa baada ya milenia, mtazamo kwamba tungsimamisha ufalme duniani na Yesu angerudi, ulitokana na maandiko kama vile, vizuri, wakati habari njema ya ufalme imehubiriwa kila mahali, kuihubiri kila mahali haimaanishi kuwa tumeanzisha ufalme kila mahali.

Lakini kwa vyovyote vile, huo ndio ulikuwa mtazamo mkuu unaoshikiliwa na viongozi wengi katika Uamsho Mkuu. Jonathan Edwards alikuwa na maoni hayo. Viongozi katika Uamsho Mkuu wa Pili nchini Marekani, wengi wao walikuwa na mtazamo huo.

Charles Finney, kama umesikia habari za watu hawa. Nchini Marekani katika miaka ya 1800, angalau hadi Vita vya wenyewe kwa wenyewe, na kwa watu wengi njia baada

ya Vita vya wenyewe kwa wenyewe, mtazamo mkubwa kati ya wainjilisti wa Marekani ulikuwa huu, tutaanzisha ufalme duniani. Karibu mwaka wa 1830, mwanafikra Mwingereza kwa jina John Nelson Darby alikuja na aina ya ugawaji.

Sasa, ugawanyaji wake ni tofauti na aina ya ugawaji ulio nao miongoni mwa watoa huduma wanaoendelea leo. Lakini Darby alisema, vema, Mungu hashughulikii Wayahudi na kanisa kwa wakati mmoja. Kwa hiyo, kwa hiyo, kanisa lingepaswa kutolewa nje kabla ya kushughulika na Israeli wakati wa dhiki ya mwisho.

Na kutokana na hilo kukaja maoni kwamba kanisa lingepuka dhiki ya mwisho kabla ya kipindi cha miaka elfu moja. Na watu walikuwa wakitarajia dhiki hii wakati fulani. Unaweza kuona kwa nini maoni hayo yangekuwa maarufu, lakini kwa kweli yakaenezwa na Schofield Reference Bible na ikaenezwa sana wakati huo.

Hakuna mtu hadi 1830 aliye kwenye rekodi kama aliyefundisha kukamata kabla ya dhiki. Kila mtu kabla ya wakati huo ama aliamini kwamba walikuwa kwenye dhiki au wangepitia dhiki, ambapo dhiki ilirejelea historia yote ya kanisa. Kulikuwa na maoni tofauti tofauti.

Lakini ninachobishana ni kwamba kanisa lilikuwa sahihi katika sehemu kubwa ya historia yake na sehemu nyingi za kanisa, pengine sehemu nyingi za kanisa bado zinashikilia jambo hili, kwamba kupatana kunatokea wakati wa kuja mara ya pili. Yesu anapokuja, harudi mbinguni kwa miaka saba. Lakini atakapokuja, ufalme wa ulimwengu huu utakuwa ufalme wa Mungu wetu na wa Masihi wake, naye atatawala milele.

Hii ndiyo sababu Paulo pia anasema katika 2 Wathesalonike 2 kuhusu kuja kwa Yesu na kukusanyika kwetu kwake. Na katika Kigiriki, hizi zimeunganishwa pamoja kama pengine zikirejelea kitu kimoja. Alisema, hii, ikiwa ni pamoja na kukusanyika kwetu kwake, haitaendelea siku ya Bwana.

Naam, Paulo amekwisha sema kuhusu siku ya Bwana. Tayari amezungumza kuhusu kwamba katika 1 Wathesalonike 5, siku ya Bwana itakuja kama mwizi. Hiyo ndiyo siku ya Bwana inayokaribia tunayoitarajia.

2 Petro pia anazungumza kuhusu hilo. Siku ya Bwana itakuja kama mwizi ambapo mbingu zitaharibiwa kwa mshindo mkuu na viumbe vya asili vitayeyushwa kwa joto kali. Anazungumza juu ya mwisho, hakuna dhiki baada ya hapo.

Lakini kwa vyovyote vile, Paulo anasema katika 2 Wathesalonike 2, hii haitaendelea siku ya Bwana. Na anasema kwamba siku hiyo haitakuja mpaka uasi uje kwanza na mtu wa kuasi afunuliwe na kuketi kwenye kiti cha enzi cha Mungu. Kwa hivyo anazungumza juu ya jambo fulani juu ya dhiki, hata hivyo, unachukua hilo kabla ya wakati huo.

Pia anasema katika 2 Wathesalonike 1 kwamba hatutapokea pumziko la mateso yetu hadi Yesu atakapokuja kuwaangamiza waovu na kuwatukuza watakatifu hadharani. Ndiyo maana Yesu anawapata kama mwizi ili kuwaangamiza. Ukiangalia vifungu vyote vinavyozungumzia, hatujui siku wala saa, vifungu vyote vinavyomzungumzia akija kama mwizi, akija bila kutarajia katika muktadha, soma katika muktadha.

Vifungu vyote hivyo vinazungumzia mwisho, si jambo la miaka saba au miaka mitatu na nusu kabla yake. Maoni ya watu wengi leo katika sehemu nyingi ni kwamba Yesu atalitoa kanisa lake kabla ya kipindi chochote cha mwisho cha dhiki. Na unaweza kuona kwa nini hiyo ni maarufu.

Na nadhani yangu ni kwamba baadhi ya wenzangu ambao wanarekodi sehemu nyingine za mfululizo huu wana maoni hayo. Na tunaweza kuheshimiana bila kuwa na mtazamo sawa. Lakini kumbuka dhiki ambayo Yesu alikuwa anazungumzia katika Mathayo 24 na Marko 13 labda ilianza zamani sana.

Hakuna mtu aliyeshikilia maoni haya au anayeweza kuthibitishwa kwa hakika kama alishikilia mtazamo huu wa hatua mbili tofauti katika ujio wa pili hadi 1830. Sasa ikiwa ndivyo, ningependekeza kwamba inawezekana kwamba Yesu alimaanisha kutuonya juu ya jambo fulani. Yesu anapozungumza juu ya mateso, hatupaswi kutarajia kutoka kwao.

Kwa kweli, kanisa katika sehemu nyingi za ulimwengu limekuwa likipitia kwa muda mrefu. Nilikuwa katika makao makuu ya dhehebu miongo michache iliyopita wakati kanisa la Uchina lilikuwa limeteseka tu chini ya Walinzi Wekundu wakati wa Mao. Na watu wengine wengi pia walikuwa wameteseka nchini China wakati huo.

Lakini Wakristo walikuwa wameteseka sana wakati huo. Na baadhi ya wamishonari wa Magharibi walikuja na wakasema, Lo , tumeruhusiwa kurudi nchini. Tumerudi kukuona.

Na walisema, ulituambia kwamba hatutapitia dhiki, kwamba tutanyakuliwa kabla ya dhiki kuu. Na ulipotoweka tulidhani umenyakuliwa na kutuacha hapa tukiteseka. Tunaweza kufanya hili peke yetu.

Hatuhitaji wewe hapa ili utufundishe sasa. Hiyo sio kila mtu alifundisha kabla ya kutokea. Lakini hiyo ni katika miduara hii maalum, hiyo ndiyo ilikuwa imefundishwa.

Na hivyo ndivyo walivyosikia mafundisho. Sasa, John Nelson Darby mwenyewe hakumaanisha kwamba Wakristo hawatateseka. Lakini kuna watu chini ambao wameichukua kwa njia hiyo.

Kwa hivyo, iwe unashikilia unyakuo huu kabla ya dhiki au la, tafadhali hakikisha unafahamisha watu kwamba hii haifundishi kwamba hatutateseka. Kwa sababu katika historia yote, Wakristo wengi wameteseka kwa ajili ya imani yao. Yesu anasema hawawezi kufanya zaidi ya kuua mwili wako.

Hawawezi kuchukua roho yako kutoka kwako. Hawawezi kuchukua maisha yako ya kweli kutoka kwako. Wakristo wengi tayari wamekabiliana na hilo katika historia yote.

Sababu moja ya mimi kutumia muda kidogo juu ya hili ni kwamba awali nilifundishwa mtazamo huo. Lakini nilianza kuona, nilipokuwa nikisoma sura 40 za Biblia kwa siku, unaweza kupitia Agano Jipya kila juma ukifanya hivyo, nilianza kuona kwamba hakuna mstari wowote katika muktadha uliosema hivyo. Na mchungaji wangu hakujali sana, lakini mwinjilisti mgeni alinichukua kando na kusema, hapana, lazima uamini jambo hili.

Watu wote wa Mungu wanaamini hili. Nami nikasema, sawa, vema, afadhali niamini hili kwa sababu mimi ni Mkristo mpya tu na sina budi kuamini unachoniambia. Lakini baadaye, niligundua ya kwamba hiyo haikuwa kweli, ya kwamba wanaume wote wa Mungu wanaamini jambo hilo, ama wanawake wote wa Mungu wanaamini hilo.

Na kwamba kwa kweli, pengine wengi wa wanaume na wanawake wa Mungu katika historia hawajaamini hivyo. Mara nilipogundua hilo, nilisema, sitamruhusu mtu anifanyie hivyo tena. Kuanzia sasa na kuendelea, nitarudi kila mara na kuangalia maandiko ili nione yanasema nini hasa.

Na huo ndio ukawa mwanzo wa mimi kusitawisha, nikijichunguza sana maandiko, ambayo ndiyo Bwana anaitua tufanye ili kujichunguza wenyewe. Yesu anasema ukichunguza maandiko ukichunguza sana maandiko utajua kuwa mimi ndiye. Paulo anazungumza kuhusu, Luka anazungumza juu ya Waberoya ambao walichunguza maandiko kwa bidii ili kuona kama kile ambacho Paulo alikuwa akisema ni kweli.

Na ndiyo maana waliweza kutambua kwamba mengi ya yale Paulo alikuwa akisema yalikuwa, ndiyo maana waliweza kutambua, wengi wao waliweza kutambua kwamba kile ambacho Paulo alikuwa akisema kilikuwa kweli. Sio muhimu sana kwangu kama unakubaliana nami kuhusu fundisho hili au la, lakini ninajaribu kuchochea usikivu wako ili kukufanya ufikirie jinsi unavyoshughulikia andiko kuhusu suala hili. Jisomee maandiko.

Angalia kama kweli unafikiri inazungumzia matukio mawili tofauti, ujio tofauti wa Yesu katika siku zijazo, au hatua mbili tofauti, au kama inaonekana kama yote yanaweza kutokea mara moja. Ninavyofikiri, nadhani ndivyo nilivyopata katika vifungu vingi. Lakini jambo muhimu zaidi sio tu juu ya hili, lakini kwa mambo mengine.

Jichunguze mwenyewe maandiko. Huo ndio msingi wetu wa kawaida wa mamlaka. Ndio maana tunaita maandiko kuwa kanuni.

Haimaanishi kwamba hayo tu ndiyo yote Mungu aliwahi kusema. Namaanisha, unajua, katika 1 Wafalme sura ya 18, Obadia anasema alipiga manabii mia kwenye pango. Kulikuwa na manabii wengine ambao hata unabii wao haukuandikwa katika maandiko.

Nilitaja manabii hao wote katika Agano Jipya, unabii huu wote ambao ulikuwa ukitolewa katika karne ya kwanza ambao haujaandikwa katika Agano Jipya. Haimaanishi hivyo ndivyo tu Mungu aliwahi kusema, lakini kanuni ni fimbo ya kupimia. Hiyo ndiyo maana ya kanuni.

Biblia ni jinsi tunavyojaribu kila madai mengine ya ufunuo. Mungu hatazungumza kitu ambacho hakiko katika roho sawa na kile kilichokuwa pale. Roho huja na kuishuhudia mioyo yetu kwamba sisi ni watoto wa Mungu.

Vema, hiyo inapatana na kile tunachokiona katika Agano Jipya. Lakini sisi Wakristo, tunatoka katika mapokeo mengi tofauti ya kanisa. Sisi ni kaka na dada.

Tunamwamini Yesu. Hatukubaliani kila wakati kwa kila undani. Si lazima tuwe ndugu na dada, lakini tuna msingi mmoja wa mamlaka.

Na tunaposikilizana, wakati mwingine tutachochewa kuchunguza maandiko na mara nyingi tutaona kile ambacho tumefundishwa ni sahihi. Lakini nyakati fulani tutaona kwamba baadhi ya mambo tuliyofundishwa, vizuri, labda baadhi ya ndugu na dada zetu kutoka mapokeo mengine wana jambo la kutufundisha. Sijaribu kuwafanya mbadilishe mapokeo yenu, lakini ninasema tu kama waamini, sote tunahitaji kurudi kwenye Neno.

Ndivyo ilivyotukia siku za Yosia. Katika 2 Wafalme 22, walipata Kitabu cha Sheria hekaluni. Na Yosia hakusema tu, vema, hili haliwezi kutuhutubia kwa sababu tazama, watu wengine katika siku zangu hawaishi hivi na nina hakika lazima wawe wacha Mungu.

Hapana. Alisema hatuishi jinsi andiko hili linavyotuambia kwamba tunapaswa kuishi. Alirarua mavazi yake.

Alilichukulia kwa uzito sana. Alituma kwa mtu mkuu wa unabii wa siku hiyo ambaye alimrudishia tafsiri ya kile ambacho kingemaanisha kwa siku yake. Alilichukulia kwa uzito sana na hilo likaleta uamsho.

Hakujali kila kitu. Mambo yalikuwa yameenda sana kwa njia fulani katika siku zake. Lakini tunahitaji kurudi kwenye maandiko.

Tunahitaji kuwaita watu warudi kwenye maandiko. Tunahitaji kusikia kile Bwana anachotuambia. Tunahitaji kuu juu ya kuu na ndogo kwa watoto.

Tunaweza kutokubaliana. Sisi bado ni kaka na dada. Lakini tutapata moyo wa jambo hilo vizuri zaidi tunaporudi na kumsikiliza Mungu sisi wenyewe tunaposikia yale ambayo maandiko yametuambia.

Na wale wasiojua kusoma, wanaosikiliza yale maandiko yametuambia. Wacha tutamani hilo kwa mioyo yetu yote. Vema, katika Mathayo 24, hakuna sehemu za sura katika ya awali, ambayo inaongoza moja kwa moja kwenye Mathayo sura ya 25.

Yesu anapoendelea kuzungumza juu ya kile kitakachotokea mwishoni. Nimesema hapo awali, Mathayo 24 mstari wa 45 hadi 51, kabla hatujaingia kwenye Mathayo 25. Yesu alitoa mfano kwamba mtumishi aliyejua mapenzi ya bwana wake na hakuyafanya atakuwa katika matatizo makubwa.

Na yule mtumishi aliyeachwa awachunge watumwa wenzake, awape chakula chao kwa wakati wake na kinywaji chao kwa wakati wake wakati bwana akiwa amekwenda zao. Bwana atarudi wakati ambapo mtumishi hajui. Na itakuwa nzuri kwa mtumishi ambaye amekuwa akifanya kile wanachopaswa kufanya.

Lakini ikiwa mtumishi huyo, badala ya kuwatunza watumishi wenzao, anawatumia vibaya na kuwanyonya na kutumia mali kwa ajili yao wenyewe tu, Yesu asema kwamba atakuja na atamkata mtumishi huyo vipande-vipande na kuwatupa katika giza la nje. Sasa, kumkata mtu vipande vipande ilikuwa ni moja ya mambo ambayo yalionekana kuwa ni adhabu kali sana. Ikiwa tuko katika nafasi ya uongozi kati ya watu wa Mungu, tunapaswa kuchukua nafasi hiyo tukiwa watumishi wa watumishi wenzetu.

Mchungaji ni mchungaji wa kondoo. Katika Ezeieli 34, anasema, wachungaji hawa hawakuwa wakichunga kondoo. Walikuwa wanajijali wenyewe tu.

Ikiwa tuna nafasi katika mwili wa Kristo, na tuitumie kuwatunza ndugu na dada zetu kwa sababu tunamjibu mtu ambaye ni Bwana juu yao na sisi na anayewapenda kama vile yeye anavyotupenda sisi. Mathayo sura ya 25, ni mfano mwingine kuhusu kuwa tayari kwa ujio huu wa pili kwa njia ambayo watu wengi hawakuwa wakati wa kuja kwake mara ya kwanza. Anasimulia mfano wa mabikira 10, na wajakazi 10, kwa njia ya kusema.

Kwa kawaida, kulikuwa na msafara kutoka nyumbani kwa bwana harusi hadi nyumbani kwa bibi arusi. Kwa kawaida wangukuwa na mienge kwa sababu kawaida

hii ilifanywa usiku. Joachim Jeremias anazungumzia jinsi hili lilivyofanyika katika vijiji vya Wapalestina katika siku zake katika kipindi cha kisasa.

Sina habari za hivi majuzi zaidi. Bado inaweza kufanywa kwa njia hiyo. Lakini kwa hakika, katika nyakati za kale, nimechunguza vyanzo vya kale na mienge ya upande wowote ilikuwa ya kawaida katika ulimwengu wa kale wa Mediterania.

Imeenea kila mahali katika fasihi ya zamani. Kwa hivyo, unajua, kuwasha taa zako, kuwasha mienge yako ilikuwa muhimu sana. Ndivyo walivyomaanisha kwa taa wakati ule.

Kwa kawaida itakuwa kitu kama mienge. Kwa kawaida, ndivyo ilivyokuwa. Ilikuwa heshima kubwa kuwa bibi harusi.

Ilikuwa ni aibu kubwa sana kufanya fujo. Kumbuka kwamba wajakazi kwa kawaida walikuwa mabikira wachanga warembo. Mara nyingi walioa katika ujana wao wa kati.

Kwa hiyo, hawa ni vijana wadogo, pengine. Wao ni marafiki wa bibi-arusi na wanatazamia kuwa wachumba wenyewe. Naam, itakuwa vigumu kwao kupata mume ikiwa wataharibu mbele ya jamii nzima.

Mara nyingi kijiji kizima kilialikwa kwenye arusi, kama tulivyosema hapo awali. Na mara nyingi harusi hizi zingeendelea kwa siku saba. Naam, hawako tayari wakati bibi arusi atakapokuja.

Hakuna njia ya kutabiri ni lini haswa atakuja kwa sababu kila kitu kilipaswa kutayarishwa kabla ya kuja kumchukua mchumba wake. Naam, hawawezi kushiriki katika maandamano. Wale watano waliokuwa tayari wangeweza kushiriki, lakini wale watano ambao hawakuwa tayari, walifungiwa nje.

Wanaambiwa, unajua, huwezi kuingia. Sasa, kumbuka kwamba karamu hizi za arusi, zinaendelea kwa siku saba. Watu wangukuwa wanaingia na kutoka.

Si kila mtu angekuwepo kwa siku zote saba za sikukuu. Wamefungwa nje. Hawataingia ndani.

Na wanaambiwa, hatujui wewe. Kweli, ni wazi kwamba kila mtu katika kijiji angejua kuwahusu, lakini hii ilikuwa fomula ya kukataa. Kwa bahati mbaya, kitu ambacho Petro anatumia kwa Yesu.

simjui huyo mwanaume. Sikujui wewe. Anakanusha kuwajua.

Wanafukuzwa kwenye sikukuu kwa kudumu. Ni taswira ya kutisha na aibu kubwa kwa msichana ambaye anaweza kuwa anasikiliza hii. Lakini Yesu analitumia hili kwetu sote.

Hii ni taswira ya kutisha na aibu kwetu. Yesu alikuwa tayari kutumia wahusika ambao si kila mtu katika wasikilizaji wake angejifananisha nao. Hakutumia tu wahusika wasomi ambao wasomi wangejitambulisha nao na kila mtu angetamani wangukuwa wao.

Alivuta kila mtu. Kisha Yesu anasimulia mfano wa talanta. Ni sawa na moja kuhusu minus katika Luka, idadi ndogo.

Sijui kuwa ni mfano huo mimi mwenyewe. Nadhani labda ni tofauti, lakini kuna mwingiliano fulani katika mada. Mfano katika Luka upo katika Luka 19 na unazungumza juu ya mfalme anayeenda nchi ya mbali kupokea ufalme.

Naam, kila mtu alijua kwamba wakati fulani ilitokea. Ilimbidi Herode Mkuu kwenda Roma ili kupata ufalme wake, na mamlaka yake yalithibitishwa kwake. Vivyo hivyo na mtoto wake Archelaus.

Lakini kwa vyovyote vile, tunatazama hapa mfano wa Mathayo sura ya 25, mfano wa talanta. Watu wachache walikuwa na mtaji. Watu wachache wangeweza kuwekeza na kukopesha na kupata pesa kutoka kwayo.

Lakini waliofanya hivyo wangeweza kupata kipato kikubwa kwa sababu walikuwa wachache tu waliokuwa nacho. Wanaweza kuongeza mapato yao mara mbili au zaidi kwa kukopesha na kurudisha riba juu yake. Kwa hiyo watumishi wawili wa kwanza, wanawekeza mapato yao na wanayaongeza maradufu.

Na bwana wao anafurahishwa sana nao kwa sababu ndivyo inavyopaswa kutarajiwa wakati watu wana mapato. Lakini basi una mtumishi huyu mvivu. Alisema, vema, niliificha chini na akaifunga kwa kitambaa au kitambaa na kuificha chini.

Hilo lilikuwa jambo salama kabisa. Huifichi ardhini. Namaanisha, angalau ikiwa utaficha ardhini, unatumia sanduku kali, lakini hauifichi ardhini kwenye kitambaa.

Anasema, vema, una kilicho chako. Pengine hakuna mtumishi ambaye angezungumza hivyo na bwana kwa sababu hilo lilikuwa tusi. Chukua kilicho chako.

Naye akasema, sababu ya mimi kufanya hivyo ni kwa sababu niliogopa kwa sababu wewe ni mbaya sana. Hilo pia lilikuwa tusi. Namaanisha, mara nyingi hatusomi hivyo katika tamaduni zetu, lakini katika utamaduni huo, ndivyo alivyokuwa akisema.

Anamtukana tu bwana kama kisingizio chake. Sikutaka kabisa upate pesa kutoka kwa hii uliyoniachia. Kwa hivyo, ninakupa tu kilicho chako kwa sababu wewe ni mbaya.

sikupendi wewe. Naam, anapata shida kubwa. Hatutaki kumtendea Mungu hivyo.

Mungu ametupa rasilimali. Tunahitaji kutumia rasilimali hizo, zawadi zozote alizotupatia, rasilimali zozote za kiuchumi ambazo ametupa. Zitumie kwa ajili ya kuendeleza ufalme.

Usimtukane Mungu kwa kutotumia rasilimali zako kwa ajili ya Mungu. Ndivyo wanavyofanya watu wanaopoteza maisha yao kwa mambo mengine. Kondoo na mbuzi ndio mfano wa mwisho katika Mathayo sura ya 25 .

Yesu anatokea hapa kama mfalme na mwamuzi. Yeye ni wa kimungu. Kondoo walizingatiwa kuwa wa thamani zaidi kuliko mbuzi.

Na hivyo haishangazi anawatumia kondoo kwa njia nzuri na mbuzi kwa njia mbaya. Mbuzi mara nyingi walikuwa waasi pia, lakini kondoo walikuwa watiifu sana. Kwa hiyo, watu walielekea kupenda kondoo kuliko mbuzi.

Pia, Yesu asema kondoo, anawaita kwenye mkono wake wa kuume, mbuzi upande wake wa kushoto. Kulia ilipendelewa kwenda kushoto. Bila shaka, tunaielewa kuwa hakuna ubaya kwa kutumia mkono wa kushoto, lakini katika ulimwengu wa kale wa Mediterania, kulia kulipendekezwa kuliko kushoto.

Naam, ni nani walio wadogo zaidi kati ya hawa, ndugu na dada zake, ambao watapokea thawabu? Kweli, kuna maoni tofauti juu ya hii. Wadogo kati ya hawa ni ndugu na dada ambao walipokelewa na wale waliokuwa wakihukumiwa na kupewa chakula na kadhalika na wale waliokuwa wakihukumiwa. Moja ya maoni ni kwamba mdogo kati ya haya inahusu maskini.

Hayo yalikuwa maoni ya Mama Teresa. Inashikiliwa na rafiki yangu mzuri sana, Ronald Sider, ambaye hufundisha mengi kuhusu kutunza maskini. Inashikiliwa na watu wengine wengi ambao ninawaheshimu.

Ninawaheshimu, lakini sishiriki maoni yao. Ron na mimi tumezungumza juu ya hili. Tena, unaweza kushikilia maoni tofauti na ni sawa.

Lakini nadhani pengine inahusu wamisionari. Wasomi wengine wengi wa Agano Jipya wanaonekana pia kushikilia kwamba inarejelea wamishenari. Kwa wamisionari, simaanishi lazima ufahamu wetu wa kimapokeo wa maana ya hilo, bali watu kama wale walio katika Mathayo sura ya 10 wanaoenda kushiriki habari njema na watu wengine na watu wengine.

Wako tayari kuvuka mipaka ya kitamaduni kufanya hivyo na wanachukua habari njema pamoja nao. Kwa nini kuna tofauti katika tafsiri? Naam, hakika Yesu anawajali maskini. Una hilo katika vifungu vingine.

Fikiri kuhusu Mithali, yeye ampaye maskini humkopesha Bwana, naye Bwana atawalipa. Kwa hiyo, mtu anaposema, chochote ambacho umefanya kwa walio maskini zaidi kati ya hawa, umemfanyia Yesu. Kweli, kuna maana ambayo hiyo ni kweli.

Mithali inasema hivyo. Kwa hivyo, sikubaliani kabisa na watu kitheolojia juu ya jambo hili, lakini ufafanuzi wa kifungu hiki unamaanisha nini katika Mathayo sura ya 25? Naam, ndugu na dada za Yesu ni nani mahali pengine? Angalia sura ya 12, mstari wa 48 hadi 50, akielekeza kwa wanafunzi wake. Yesu alisema, hawa hapa mama yangu na ndugu zangu na dada zangu.

Yeyote anayefanya mapenzi yangu, na ninaitafsiri kwa njia hiyo kwa sababu adelphos , inapotumiwa katika wingi, unatumia kiume ikiwa kuna wanaume wowote kwenye kikundi, lakini pia inaweza kujumuisha wanawake. Hivyo ndivyo lugha ya Kiyunani inavyofanya kazi. Kwa hiyo yeyote anayefanya mapenzi ya baba yangu aliye mbinguni ndiye ndugu yangu, dada yangu na mama yangu.

Kwa hiyo, ni akina nani walikuwa ndugu na dada zake mahali pengine katika Mathayo? Naam, yeyote anayefanya mapenzi ya baba yake. Sura ya 23, mstari wa nane, msiitwe Rabi, kwa maana mnaye bwana mmoja tu na ninyi nyote ni ndugu na dada. Katika sura ya 28, mstari wa 10, Yesu aliwaambia wanawake wa kaburini, msiogope.

Nendeni mkawaambie ndugu zangu waende Galilaya. Hapo wataniona. Naam, kwa nini walikuwa na njaa? Sura ya 10, mstari wa 11 hadi 14, wakati wowote mnapoingia katika mji au kijiji, tafuteni humo mtu anayestahili na kaeni nyumbani kwake mpaka mtakapoondoka.

Ikiwa mtu yeyote hatakukaribisha au kusikiliza maneno yako, wakati unatoka katika nyumba hiyo au mji huo, yakung'ute mavumbi miguuni mwenu. Kwa hiyo, ilibidi wategemee ukarimu na watakapokuja, wangeweza kuwa na njaa, wanaweza kuwa na kiu, lakini unatakiwa kuwatunza, kuwakaribisha. Ukiwakaribisha wajumbe wa injili na kukumbatia ujumbe wao, vema, siku ya hukumu, wewe pia utapokelewa.

Na wengi wetu tunaofanya kozi hii ya Mathayo pia ni wale wanaoenda na kushiriki injili. Lakini Mathayo 10, mstari wa 40 hadi 42, anayewapokea ninyi ananipokea mimi. Ah, kwa hivyo chochote ambacho umefanya kwa mdogo zaidi wa hawa, umenifanyia.

Na mtu ye yote atakayempa mmoja wa hawa wadogo kikombe hata kikombe cha maji ya baridi, kwa sababu ni mfuasi wangu, amin, nawaambia, hawatakosa thawabu. Hii ni 10:40 hadi 42. Vivyo hivyo, tunaenda mahali, watu wanapoacha nyumba zao ili kwenda kushiriki habari njema na vikundi vingine vya watu ambao hawawezi kupata habari njema.

Hiyo inaweza hata kuwa ndani ya nchi moja, lakini kwa vikundi tofauti vya watu ambao hawana ufikiaji wa ujumbe. Tunapofanya hivyo, hawa wajumbe wa injili wanasimama mahali pa Bwana. Yeyote anayezipokea hupokea Bwana ambaye ujumbe wake huleta.

Na wakati mwingine wanaweza kuwa na njaa. Wakati mwingine wanaweza kuwa na kiu. Wakati mwingine wanaweza kuwa wamevaa vibaya.

Paulo alipitia mambo haya yote. Wakati mwingine anasema wanaweza kuwa wagonjwa. Wanaweza kuwa gerezani, lakini unawatembelea kama ilivyotarajiwa kwa watu waliokuwa wagonjwa au gerezani uliopenda.

Ulitakiwa kuwatembelea. Kupokea wajumbe pia kunahusisha kupokea ujumbe. Basi mataifa yatahukumiwaje katika siku za mwisho? Kondoo na mbuzi wanatofautishwaje? Wanatofautishwa na ikiwa wamepokea habari njema au la, na ikiwa wamepokea habari njema.

Hiyo ndiyo itakuwa kipimo cha hukumu siku ya hukumu. Na ndiyo maana habari njema ya ufalme lazima ihubiriwe kati ya mataifa yote kabla ya mwisho kuja.

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Mathayo. Hiki ni kipindi cha 17, Mathayo 24-25.